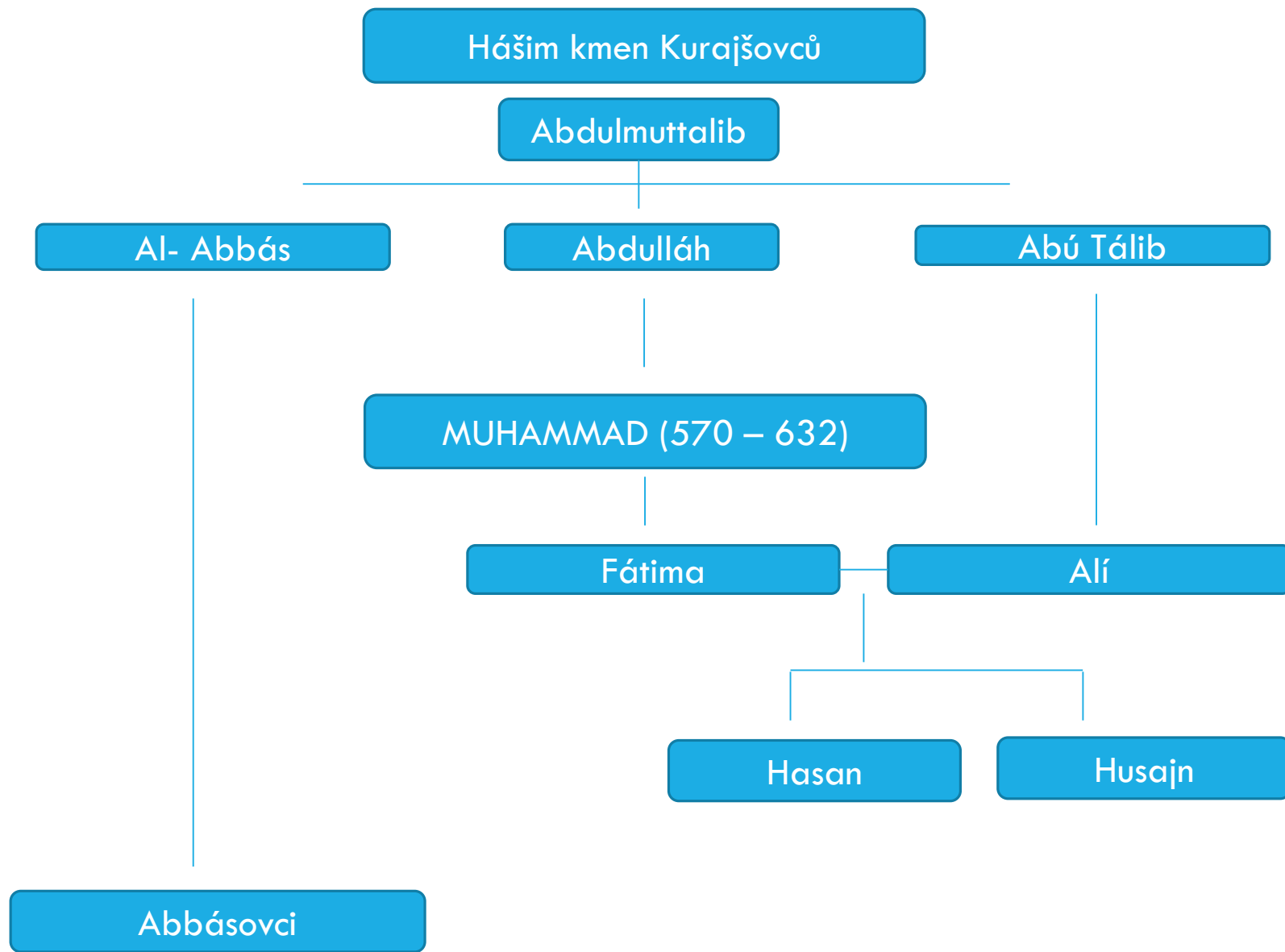

al-khamis: 30. Djumada I-Ula 1442

ISLÁM |

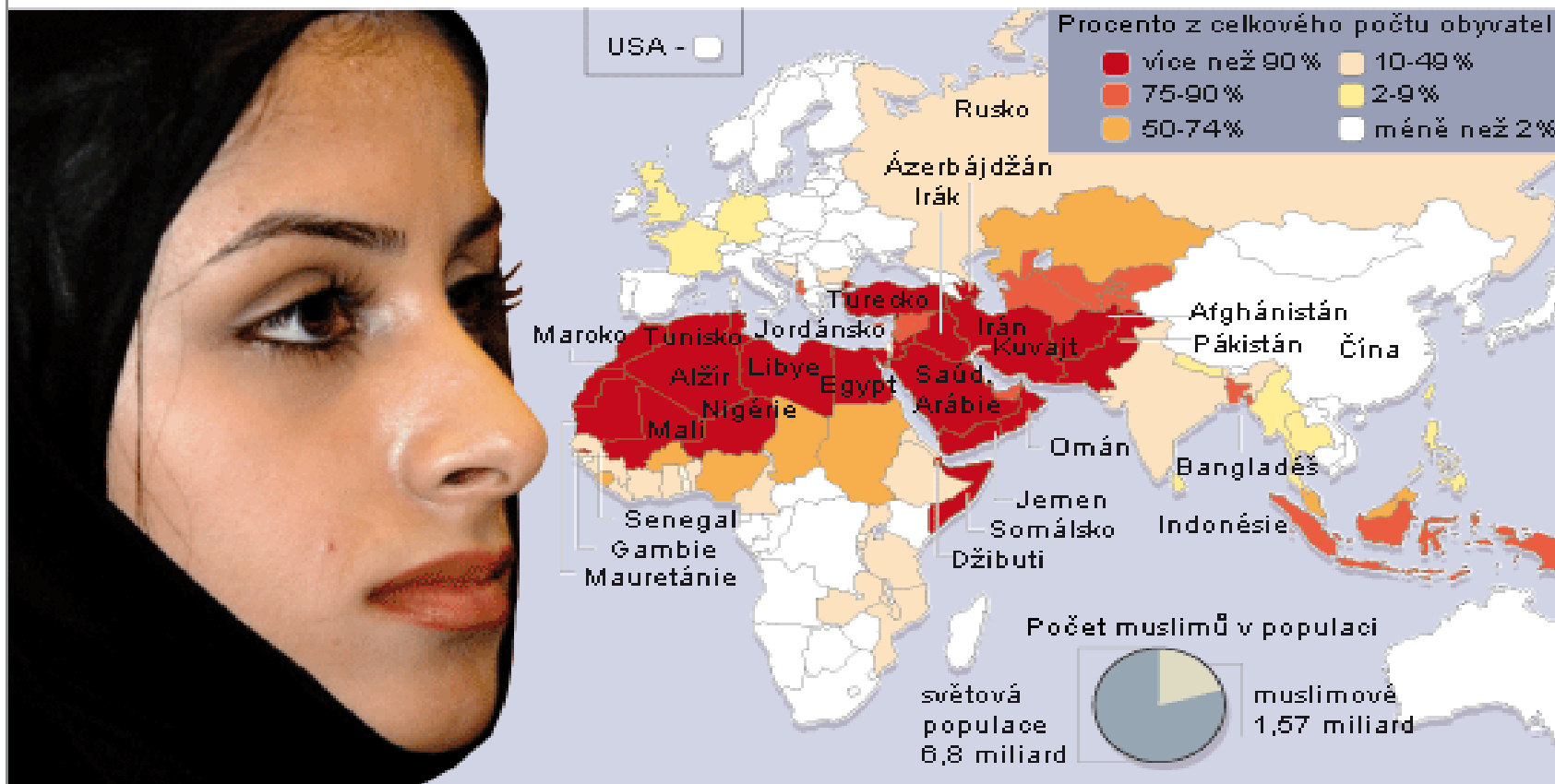
https://calendar.zoznam.sk/islamic_calendar-cz.php

- Islám – za života M. - sociální a politická síla, kt. sjednotila většinu Arábie.
- při vyslovování/psaní Mohamedova jména se před něj umísťuje titul „Prorok“ a je následováno frází „Necht' je mír při něm“.
- kritizování Mohameda je v některých muslimských státech považováno za rouhání a je trestáno smrtí.

Muslimové ve světě

Počet vyznavačů islámu ve světě se dlouho jen odhadoval a hovořilo se o jedné miliardě až 1,8 miliardy. Podle americké organizace Pew Forum on Religion and Public Life, která zkoumala údaje ze sčítání lidu, z demografických studií a průzkumů veřejného mínění v 232 různých zemích a teritoriích, činí počet muslimů 1,57 miliardy (údaj z října 2009). Islám je po křesťanství druhým nejrozšířenějším náboženstvím na Zemi - takřka každý čtvrtý člověk na světě je muslim. Křesťanství má 2,1 až 2,2 miliardy stoupenců.

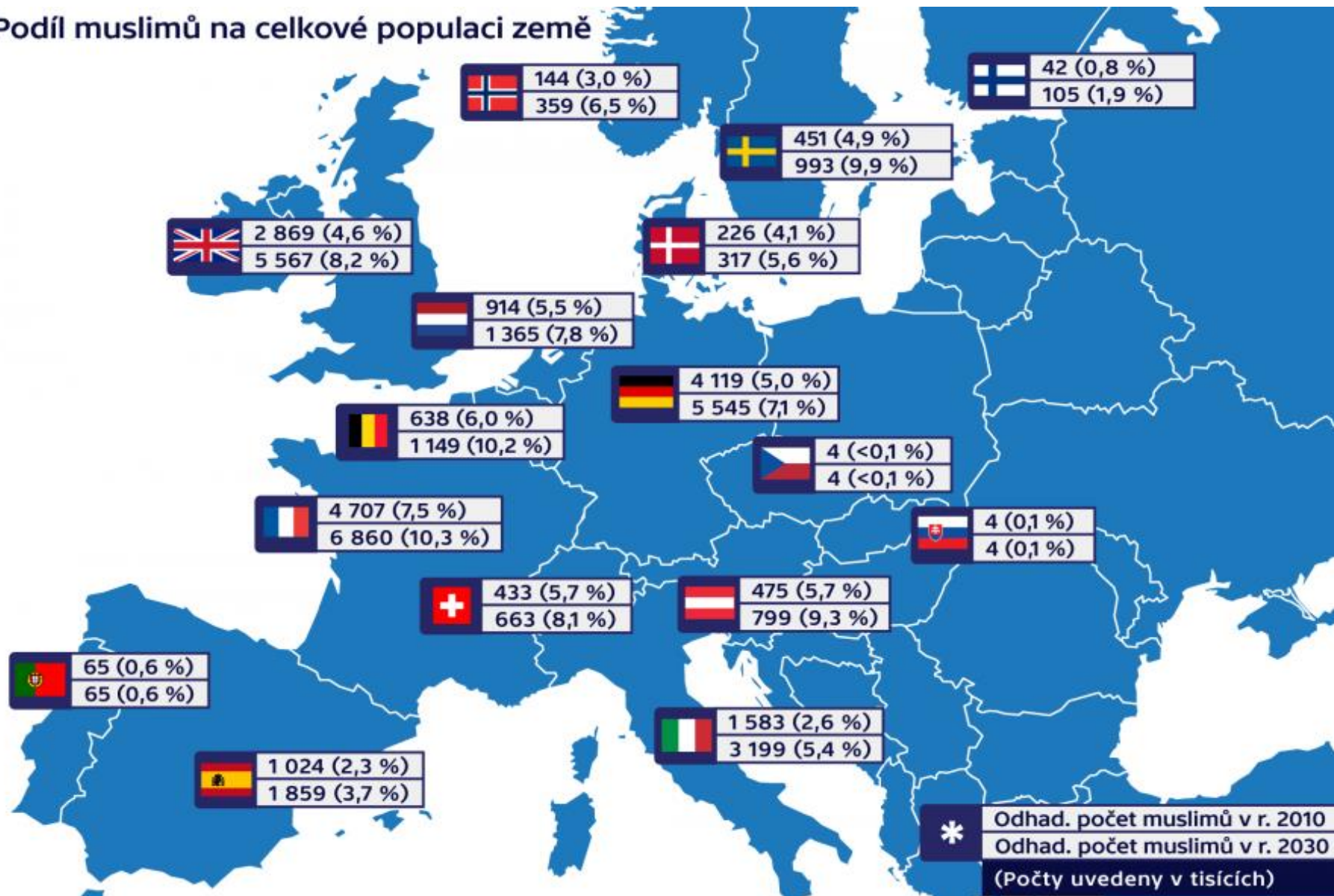
ZDROJ: ČTK, PEW FORUM ON RELIGION AND PUBLIC LIFE

TÝDEN.cz

Dostupné z:

http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/evropa/kazdy-druhy-rakusan-povazuje-islam-za-hrozbu_160940.html#.VMCeDdKG9iM

Podíl muslimů na celkové populaci země

Dostupné z: PewResearchCenter: The future of Global Muslim Pop

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/298017-pocet-muslimu-v-evrope-poroste-hledani-spolecne-budoucnosti-je-nezbytné/>

SČÍTÁNÍ LIDU V ROCE 2011

- K ISLÁMU PŘIHLÁSILO 1 921 OSOB

neoficiálně je muslimů mnohem víc (podle některých odhadů až 20 tisíc)
oficiálně existuje 7 mešit a 13 modliteben.

- ČR 596
- Bulharsko 115
- Kazachstán 59
- Rusko 46
- Slovensko 11
- Ukrajina 10
- Spojené království 6
- Německo 5
- Spojené státy 4
- Polsko 3
- Rumunsko 2

ISLÁM = „ODDAT SE“; „PODŘÍDIT SE“ „ODEVZDAT SE DO BOŽÍ VŮLE.“
ODVOZENÉ OD SLOVNÍHO ZÁKLADU „SILM“=„MÍR“.

MUSLIM = „TEN KDO SE PODŘIZUJE VŮLI ALLÁHA.“

~~„mohamedánství“~~

Pět pilířů:

Vyznání víry (Šaháda)

Povinné modlitby (Salát)

Půst v měsíci ramadánu (Sawm)

Daně chudým (Zakát)

- 2,5 % čistých ročních zisků, uzákoněné odvody ve prospěch chudých a potřebných

Pout' do Mekky (Hadždž)

„Lá iláha illálláhi wa Muhammadun rasúlulláhi“

Vyznávám, že:

„Není božstva kromě Boha a Muhammad je posel Boží“

Činnosti - **zavazující**, **doporučující**, **lhostejné**, **nežádoucí** a **zakázané**

(mytí rukou - před modlitbou povinnost,

zahájit mytí pravou rukou je doporučené,

bude-li použita studená V teplá voda je lhostejné,

cizímu je zakázáno se této vody dotknout)

Před vykonáním modlitby musí být člověk:

- ✓ v dobré tělesné pohodě
- ✓ ve stavu čistoty - je nezbytné omýt části těla, které jsou běžně vystaveny špíně nebo prachu/ smogu
- ✓ duševně zdravý a svéprávný
- ✓ relativně zralý a dosáhl již puberty, tedy obvykle kolem 14 let
- ✓ nepostižený vážnou nemocí,
- ✓ ženy nesmějí mít menstruaci/ rodit/v šestinedělí.

Abdest je zrušen, jestliže:

1. Dojde k vyměšování, např. moči, stolice, tělesných plynů apod.
2. Dojde k výtoku krve nebo hnisu a podobných látek z kterékoli části těla.
3. Dojde ke zvracení.
4. Člověk usne.
5. Dojde ke ztrátě rozumu požitím drogy nebo jakékoliv toxické látky.

ABDEST

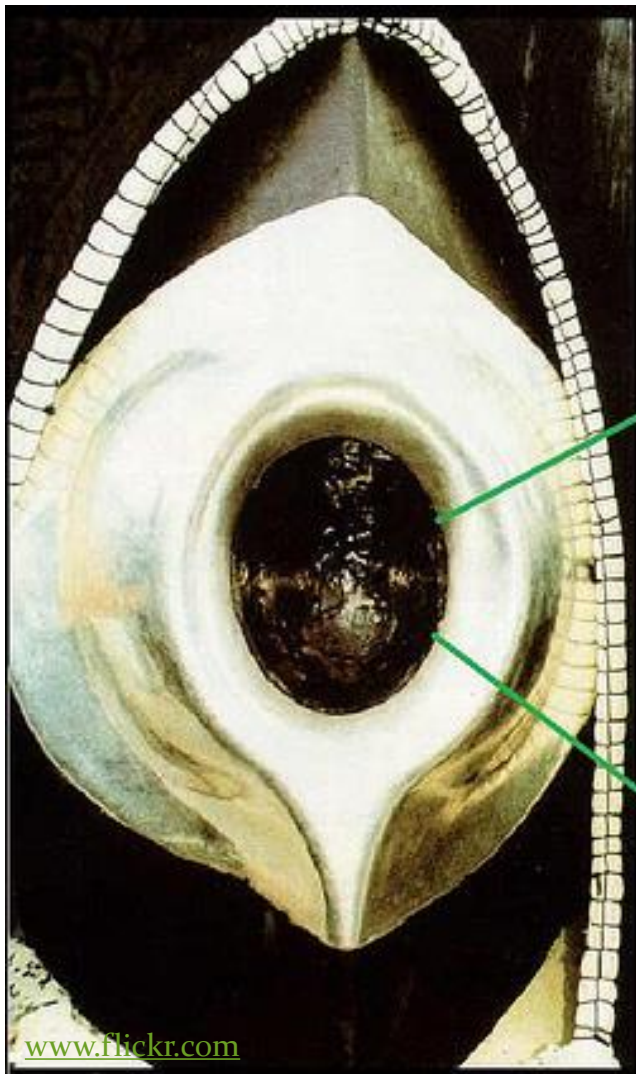

https://cs.m.wikipedia.org/wiki/Mekka#/media/Soubor%3AChristian_Bypass.jpg

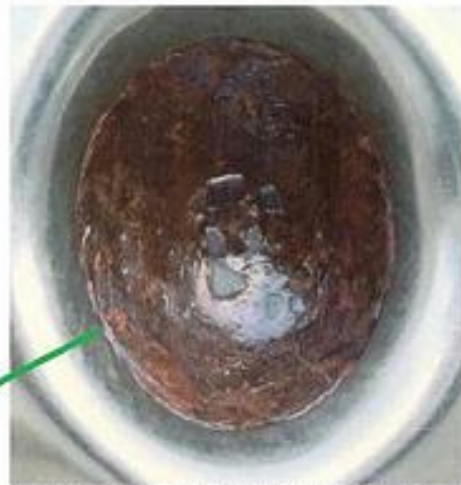
POUŤ DO MEKKY

Kiswa

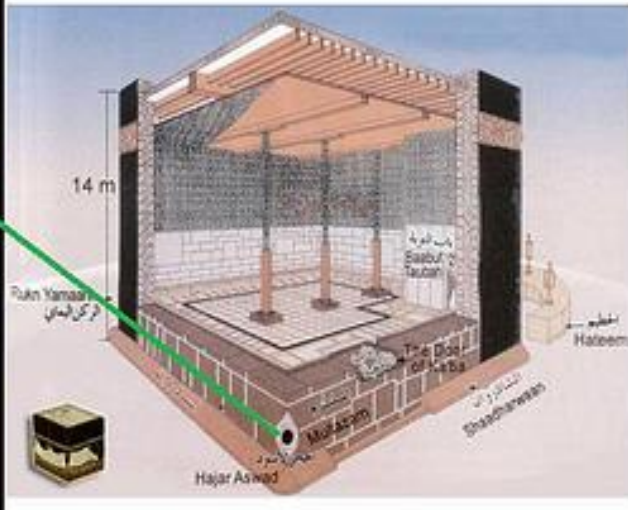

www.flickr.com

The Black Stone is the Right Hand of Allah on Earth

Black stone Kaaba

19. - 29.9. 2015

ISLÁM ROZEZNÁVÁ DVA PRAMENY VÍRY:

- **Korán** (al-Qur'án) – „**přednášet**“

- nezměněné slovo boží, jenž předal Alláh proroku Muhammadovi
- rozdělení do 114 kapitol (súr) - všechny s výjimkou jediné začínají slovy:

„*Ve jménu Alláha, milosrdného, slitovného...*“ **Bismalláh = ve jménu Alláha**

Inš' alláh = podle boží vůle – před něčím důležitým

- první súra al-Fátiha – odříkává se 5x denně
- velká úcta, odříkávání nahlas v arabštině, učení nazpaměť, zařazení do modliteb

- **Sunna** - cesta proroka Muhammada

- vzor každého muslima

tradice a působení proroka Muhammada jsou uchovány v Hadith (vyprávění o výročí a činech Muhammada a někdy též jeho druhů)

DVĚ PODOBY ISLÁMU - PO SMRTI PROROKA MUHAMMADA V R. 632

- SUNNITI – ABŮ BAKR, UMAR A UTHMÁN

- ŠÍITI - ŠÍ'AT ALÍ (IMÁM DUCHOVNÍ VŮDCE, POVAŽOVÁN ZA DOKONALÉHO A PROTO NEOMYLNÉHO, ODMÍTÁJÍ DUCHOVNÍ NÁROKY PŘEDCHOZÍCH 3 CHALÍFOV.)

1.6 MUSLIMS IN THE WORLD

85% SUNNI

15% SHIA

Julia RojCFR *cfr*

Abú
Bakr
Umar
Usmán
Alí
Hasan
Husajn
...

MEŠITA

Dva základní znaky:

kupola - představující vesmír, nad nímž má Alláh naprostou vládu

1 nebo 4 minarety - muezzin prozpěvuje 5x denně výzvu k modlitbám (adhán)

žádné obrazy ani sochy - vládně přesvědčení, že by podněcovaly modloslužebnictví,

stěny a sloupy jsou ozdobeny ornamenty nebo verši z Koránu v arabštině

Mihráb výklenek ve zdi mešity

Před vstupem do mešity:

❖ důkladné omytí, zutí bot- na znamení úcty k Alláhovi

Modlitba směrem k Mekce

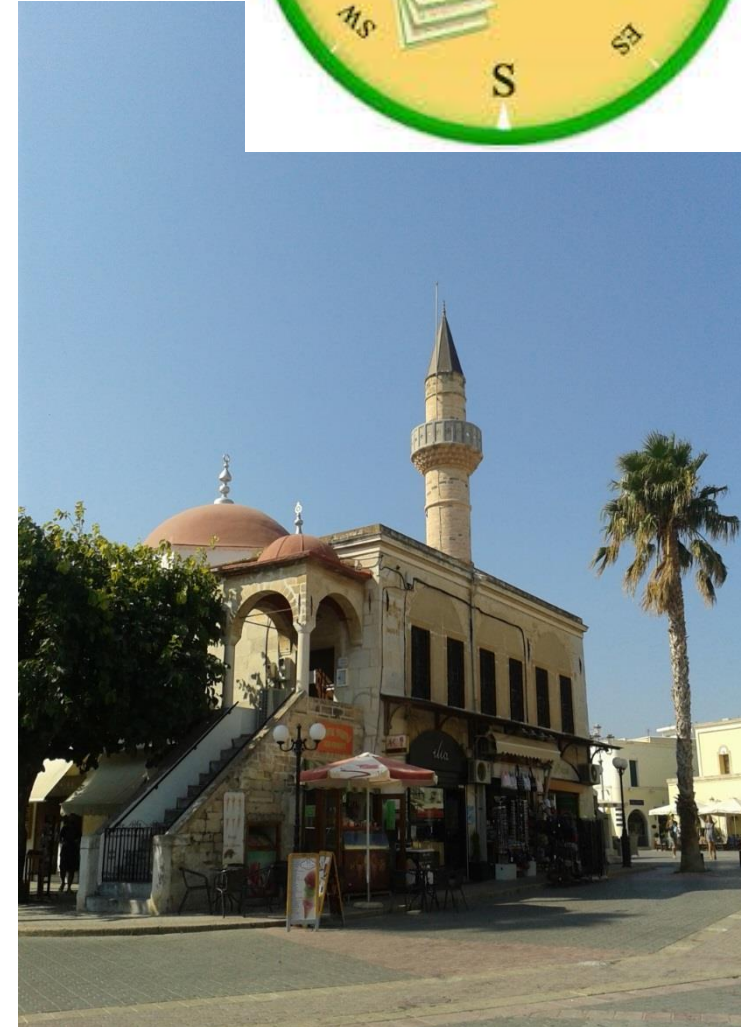
❖ aplikace v mobilu

❖ v kobercích vetkány oblouky směrem- „qible“ k Mekce.

Hlavní týdenní bohoslužby v mešitě

❖ páteční modlitby, ženy odděleny od mužů

[Qibla Compass Pro - Android App - YouTube](#)

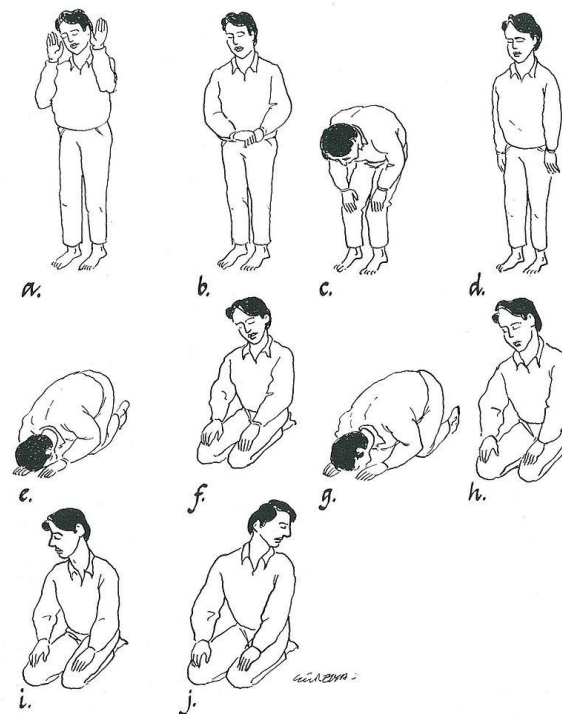

Súra 2:43

„Dodržujte modlitbu,
rozdávejte almužnu a sklánějte se
s těmi, kdož se sklánějí!“

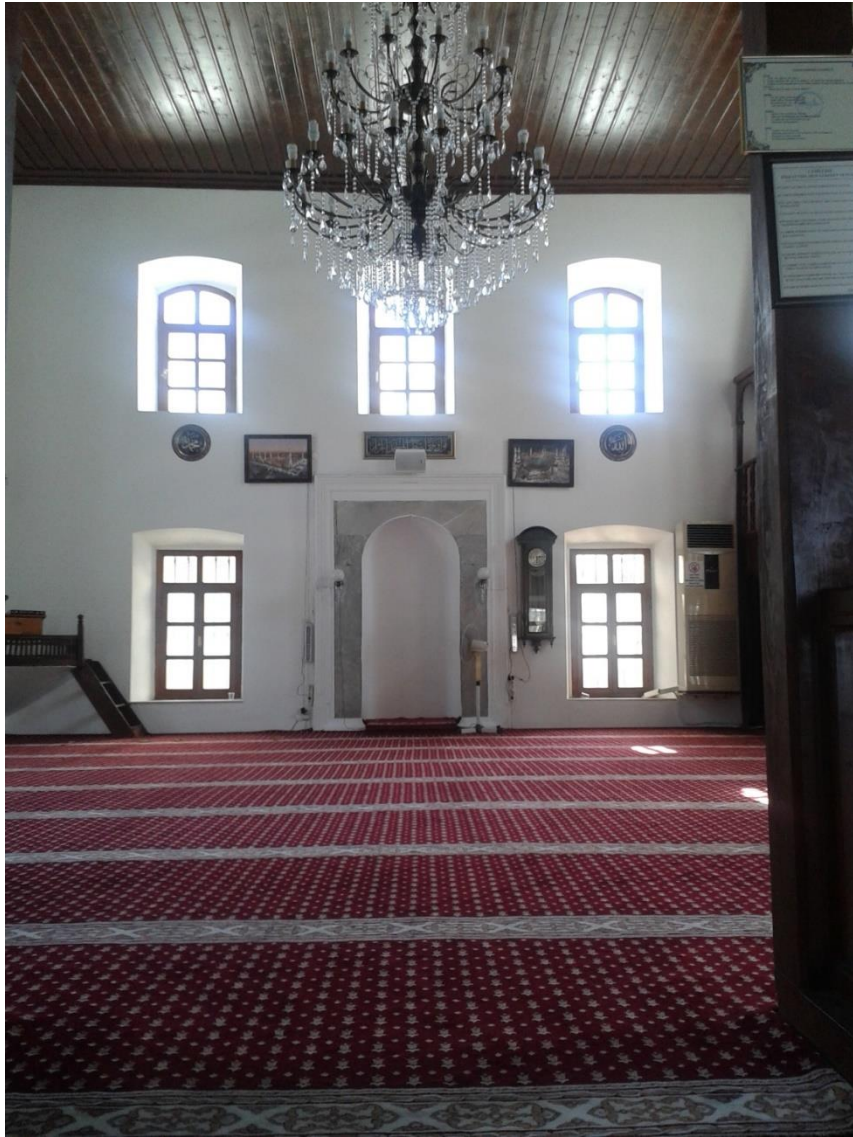

Zdroj: <http://www.suvicka.cz/?p=19108>

MEŠITA V BRNĚ

Mešita Skalní dóm na Chrámové hoře v Jeruzalémě

ISTANBUL, MEŠITA SULTAN AHMED (TURECKO)

[HTTP://TURECKO.TRIPZONE.CZ/FOTOGALERIE/ISTANBUL-MESITA-SULTAN-AHMED-573](http://turecko.tripzone.cz/fotogalerie/istanbul-mesita-sultan-ahmed-573)

FAISALOVA MEŠITA V ISLÁMÁBÁDU (PÁKISTÁN)

<http://de.academic.ru/dic.nsf/dewiki/427225>

<http://pakistan.tripzone.cz/fotogalerie/faisalova-mesita-v-islamabadu-5003>

SHEIKH ZAYED MOSQUE V ABU DHABI (SPOJENÉ ARABSKÉ EMIRÁTY)

Velká bílá mešita šajcha Zayeda bin Sultan Al Nahyan

http://en.wikipedia.org/wiki/Sheikh_Zayed_Mosque

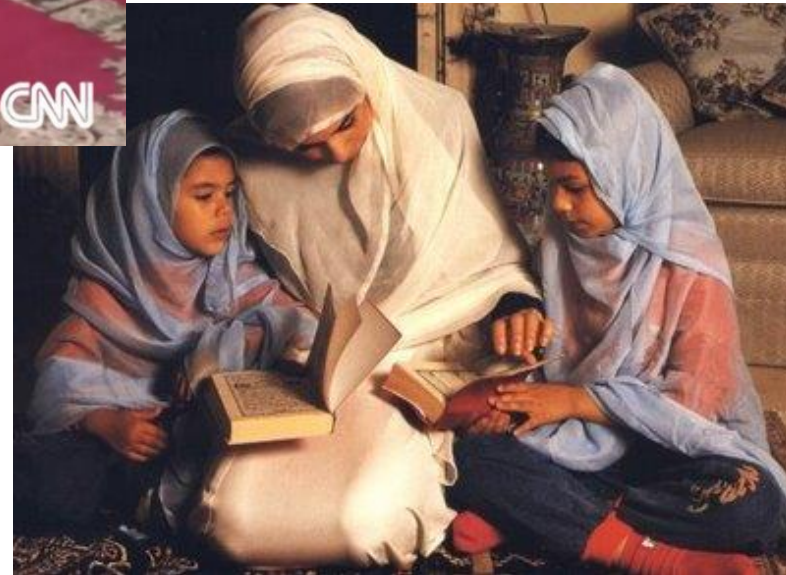

STUDIUM KORÁNU

Dostupné z: <http://www.nydailynews.com/news/world/isis-training-children-behead-launch-terrorist-attacks-article-1.921995>

CNN

OD NAROZENÍ DO SMRTI

Narození

Všechny děti - Alláhův dar; šaháda, cukr nebo datle (naděje - štědrý člověk se sladkou povahou)

7. den oholení hlavičky a vyvážení zlatem/stříbrem (dar chudým) současně dítě dostává jméno

Obřízka- 7. – 40. den po narození V dle zdr. stavu v 7letech

"Pět činů náleží k fitra: obřízka, odstraňování ochlupení na intimních místech, stříhání nehtů, odstraňování ochlupení v podpaží a zastříhování kníru."

Infibulace - *"Neobřezávej krutě, tak je to lepší pro ženu a žádoucnější pro jejího manžela."* – 2jí vyklad - úplný zákaz ženské obřízky V příkaz, aby probíhala co nejmírnějším způsobem (Zdroj: http://www.religioustolerance.org/fem_cirm.htm)

Výchova dětí - dítě - střed zájmu celé rodiny, náboženská výchova

Manželství

výběr partnera pro ženu - záležitostí jejího otce a strýců, ženich nebo jeho otec zaplatí věno (důležitá pojistka pro nevěstu) při svatebním obřadu (manžel a zákonný zástupce manželky, vždy příbuzný M) se podepisuje svatební smlouva

polygynie (přirozeností ženy je touha po jediném muži, naproti tomu přirozeností muže je touha po několika ženách - islám tedy přihlíží těmto lidským přirozenostem a respektuje je na rozdíl od křesťanství)

nesmí uzavřít Ž muslimka s nemuslimem, ale muslim se může oženit s nemuslimskou

muž může ženě omezit nebo úplně zakázat vycházet z domu i stýkat se s jejími příbuznými

Tchýně - matka partnera - právo zasahovat do výchovy dětí, do vztahu muže a ženy a disponovat ženinou pracovní silou

Senioři

Umírající - odříkává šahádu, blízký čtou pasáže z Koránu

Smrt

rituální omytí

muslimové věří ve vzkříšení těla a život po smrti, zákaz kremace

zemře-li muslim na klinice - vhodný prostor (náboženský obřad obmytí mrtvého těla a modlitby nad ním)

Pohřební roucho - trojitý lněný rubáš;

- výjimka u mučedníci (pochovaní v tom, jak zemřeli, bez omytí, aby byly viditelné důkazy jejich hrdinství)

- Ž - zahaleny do dlouhého pláště (burka)

Hrob

jednoduchý, bez kamenné obruby, příkrovu, svíček nebo květinové výzdoby

prostá stéla, na kterou je vyryto nebožtíkovo jméno nebo některá ze súr

možno použít pouze jednou, **orientován směrem k Mekce** a **pohřeb musí být proveden v den smrti, a to bez rakve**

Pitva

považována muslimy za formu rituálního znečištění

tradičně zakázána (znovuvzkříšení= tělo nesmí být porušeno)

povolena - zjištění příčiny smrti, pokud to nařizují zákony země

POSTAVENÍ MUŽŮ A ŽEN

- bytosti rovnocenné, ale jelikož muž živí a chrání celou svoji rodinu, je ženě společensky nadřazený
- muž má k ženě určité povinnosti

Žena

- dcera – nezajistí rodině zázemí a klid jako syn, péče o chod rodiny, sourozence
- manželka

má právo požadovat od svého muže ubytování, stravu a ošacení;

stará se o rodinu,

hlavní úkol - mužský potomek (záruka ekonomické a materiální prosperity celé rodiny)

zcela oddána manželovi (v mezích islámské víry možný trest např. „odmítá se pro svého muže zdobit; odmítá jeho sexuální požadavky; opouští dům bez dovození nebo bez důvodu, který je uznán zákonem; zanedbává své náboženské povinnosti“)

slovo ženy - má poloviční váhu slova muže

např. při soudních svědectvích (výpověď Ž – málo vypovídající V vůbec V musí být 2x více Ž než mužů)

při svědectvích ohledně manželství, rozvodu, cizoložství, smilstva, krádeže, drobné loupeže, odpadlictví a pití vína – se názor Ž nebere v potaz

ROZVOD

Muž se může se ženou rozvést bez udání důvodu (3x zapuzení)

Žena - ponížení (vzdávají se manželských práv na která mají nárok, jen aby si ušetřili potupu z rozvodu)

„Muži zaujmají postavení nad ženami proto, že Bůh dal přednost jedněm z Vás nad druhými, proto, že muži dávají z majetků svých (ženám).“

POŽADAVKY NA OBLEČENÍ PRO MUSLIMA

Cudnost vyžaduje, aby oblast mezi pupíkem a koleny byla zahalena před všemi lidmi, kromě manželky.

Mužské oblečení by se **nemělo podobat ženskému**, a také by nemělo být upnuté či provokativní.

Muslim by se měl **svým oblečením identifikovat jako muslim**.

Mužům **není povoleno nosit zlato či hedvábí**, avšak tyto jsou povoleny ženám.

POŽADAVKY NA OBLEČENÍ PRO MUSLINKU

Islám nestanovil přesně styl oblečení či druh oblečení muslimky, nicméně jsou požadavky, které musí být splněny

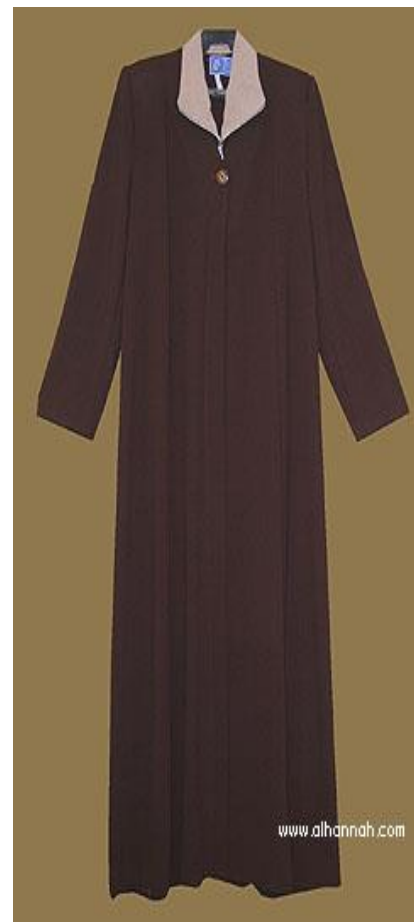
1. **části těla**, které **musí být zahaleny**.
2. **volnost** oblečení – **nesmí ukazovat** ženské křivky (nosit „kabát“ přes oblečení, nebo pokud je oblečení dostatečně volné, vnější oblečení není nutné)
3. **tloušťka oblečení – nesmí** ukazovat barvu kůže nebo křivky. „Prorok Mohamed, mír a požehnání Alláha s ním, prohlásil, „že v pozdějších generacích jeho ummy, budou ženy skoro nahé a na hlavách budou mít něco (co je podobné) velbloudím hrbům. Proklínejte je, neboť po pravdě jsou proklety.“ (Muslim)
4. **skromný vzhled** – nemělo by přitahovat pozornost mužů, NE lesklé a jasné barvy, NE přehnaně krásné a dekorované, aby nepřitahovalo údivy a sympatie.
5. Žena se **nesmí oblékat tak, aby vypadala jako muž**. Ibn Abbas převyprávěl od Proroka, mír a požehnání Alláha s ním, “Prorok proklel muže, kteří se oblékají (vypadají) jako ženy a ženy, které vypadají (oblékají se) jako muži.“ (Bukhari)
6. Žena by se **neměla oblékat podobně jako nevěřící**.

Džilbab:

BARBIE

„Jsem pyšná, že malé holčičky na celém světě si teď můžou hrát s Barbie, která nosí hidžáb. Splnil se mi dětský sen,“ Muhammadová

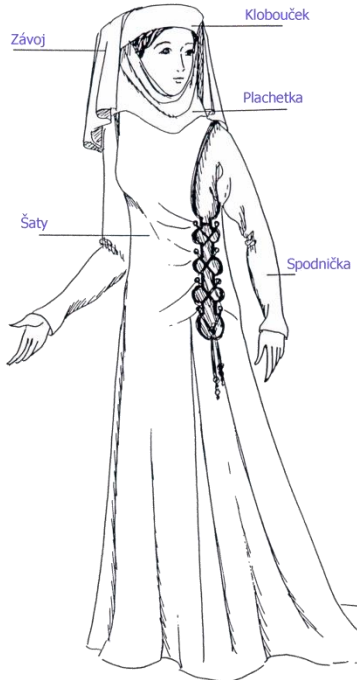
„Jednatřicetiletá šermířka narozená v New Jersey prý jako dítě dělala panenkám malé hidžáby z kapesníků, aby vypadaly více jako ona nebo její sestry.“

<https://www.novinky.cz/koktejl/455016-nova-panenka-barbie-nosi-hidzab.html>

NIQAB

Ce voile recouvre le visage tout entier mais pas les yeux. On le trouve porté dans les pays du Golfe et en Asie

HIJAB

Du verbe «hajaba», dérober au regard, cacher. Ce voile recouvre la chevelure et le cou mais pas le visage

JILBAB

ou djellaba est un long vêtement parent du caftan turc. A l'origine, elle est un vêtement d'homme

AL-AMIRA

Un couvre-chef en deux pièces qui comporte une sorte de bonnet très étroit et une écharpe en forme de tube

SHAYLA ou DUPATTA

Longue écharpe rectangulaire qui sert de colife et qui peut être épinglée aux épaules

KHIMAR

Couvre-chef de forme ronde avec un trou pour le visage. Couvre les cheveux, la poitrine et les épaules

TCHADOR

Une pièce d'étoffe semi-circulaire ouverte sur le devant. Ne possède pas d'ouvertures pour les mains ou de fermetures. Il est utilisé par les femmes pratiquantes surtout en Iran

BURQA

Elle recouvre le corps tout entier, tête comprise, avec une grille pour les yeux. Elle est connue sous le nom de burqa afghane mais se retrouve en Inde et au Pakistan

Types and practices vary considerably among Muslim communities around the world

OTÁZKA HIDŽÁBU

„Proroku, řekni manželkám svým, dcerám svým i věřícím ženám, aby přitahovaly k sobě své závoje!

A toto bude nejvhodnější k tomu, aby byly poznány a nebyly uráženy.

A Alláh je odpouštějící, slitovný.” (33: 59)

„A řekni věřícím ženám, aby cudně klopily zrak a střežily svá pohlaví a nedávaly na obdiv své ozdoby kromě těch, jež jsou viditelné.

A necht' spustí závoje své na ňadra svá.

A necht' ukazují své ozdoby jedině svým manželům nebo otcům nebo tchánům nebo synům nebo synům svých manželů nebo bratrům nebo synům svých bratrů či sester anebo jejich ženám anebo těm, jimž vládne jejich pravice, nebo služebníkům, kteří nemají chťiče, anebo chlapcům, kteří nemají pojem o nahotě žen.

A necht' nedupou nohama, aby lidé postřehli ozdoby, které skrývají. A konejte všichni pokání před Bohem, ó věřící, snad budete blažení!” (24: 30-31)

step 1

step 2

step 3

step 4

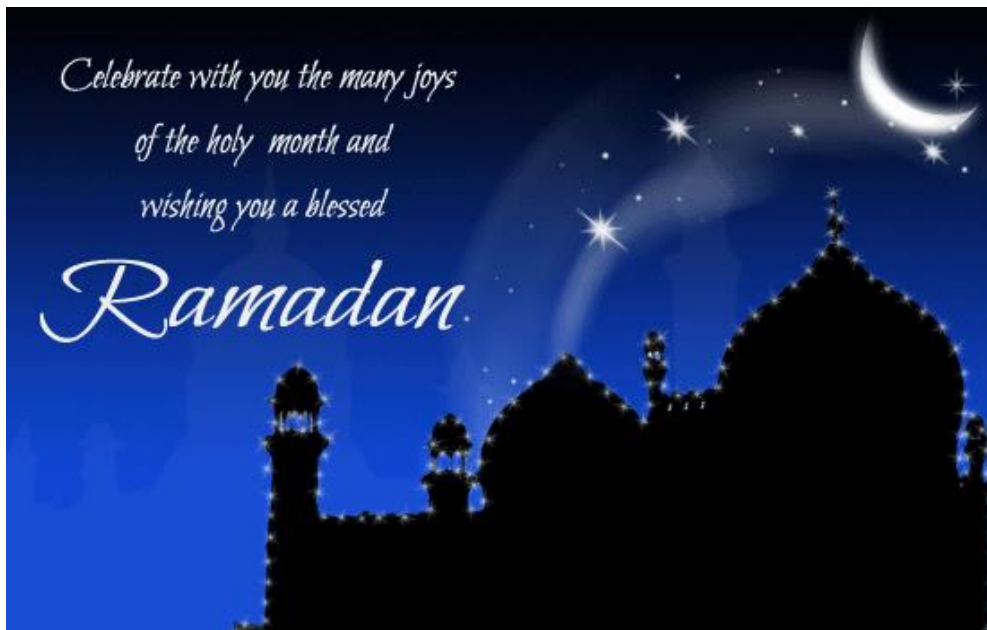
STRAVOVÁNÍ

- pohostinný, hostovi je v kteroukoliv denní i noční hodinu nabídnutá domácí strava, jejím odmítnutím by jsme urazili hostitele
- stoluje celá rodina, i v nemocnici chtějí zabránit, aby nemocný musel jíst sám (někdy jsou pro P/K tyto návštěvy unavující, ale bylo by nezdvořilé je odmítnout)
- zakázané potraviny (**harám**) - vepřové maso a všechny výrobky včetně sádla a pokrmů připravených na sádle, maso zvířete zabitého neznámým způsobem, nebo které ještě obsahuje krev, nebo pošlo samo a nebylo poraženo, nebo zvíře poraženo jiným než Alláhovým jménem.
- alkoholické nápoje, drinky a pokrmy s alkoholem (nevhodné i léky s obsahem alkoholu)
- vyhýbáme se mletému masu
- ryby mohou jíst ty které mají šupiny a humry a garnáty
- přednost masu drůbežímu a hovězímu

Islámský kalendář je lunární – tzn. o 11 dní kratší než gregoriánský, islámský měsíc trvá 29/ 30 dní

Ramadan

- Mohammed obdržel první zjevení
- smysl - přiblížit se více k duchovní podstatě islámu
- zákaz jíst, pít, kouřit, mít sexuální styk
- osvobozeny – těhotné/kojící/menstruující/šestinedělí ženy, nemocní lidé, lidé cestující na dlouhou vzdálenost, děti do doby puberty.
- ukončení půstu svoláváním na večerní modlitbu – maghrib, první pokrm po skončení půstu - iftár (datle a voda/mléko)

Termíny Ramadánu 2021–2030

- 2021:** 13. dubna - 12. května
- 2022:** 3. dubna - 2. května
- 2023:** 23. března - 21. dubna
- 2024:** 11. března - 9. dubna
- 2025:** 1. března - 30. března
- 2026:** 18. února - 19. března
- 2027:** 8. února - 9. března
- 2028:** 28. ledna - 26. února
- 2029:** 16. ledna - 14. února
- 2030:** 6. ledna - 4. února

Ramadán

když začíná, tak se otvírají brány nebes a brány pekla se zavírají. Démoni jsou v měsíci Ramadánu spoutáni.

HAPPY RAMADAN

No Eating Or Drinking Whilst Fasting	Lower Your Gaze	No Arguing Or Fighting & Avoid Sins	No Swearing, Lying & Backbiting
No Smoking Try Quitting For Good	Don't Waste Time On Useless Activities	Do Not listen To Music	
Pray All Your 5 Daily Salaah's On Time	Study & Learn Islamic Knowledge	Recite & Learn The Holy Qur'aan	
Do Lots Of Dhikr	Make Lots Of Duaa	Give In Charity & Help The Poor	

EARN HIGH REWARD WITH THE
RAMADHAN
HIGH-WAY CODE

© PRODUCED BY ISLAMPOSTERS.ORG | CO.UK

ZDRAVÍ A NEMOC

Nemoc přichází na toho, kdo se nestará o své zdraví, a nebo je vystaven infekcím.

Trápení – zkouška/test

„Bůh dává či dovoluje některým lidem, aby se trápili, aby tak byla vy/zkoušena jejich trpělivost a vytrvalost.“

„Bůh někdy dává některým lidem trpět, aby tak vyzkoušel jiné, jak se k těmto (trpícím) zachovají.“

Věří, že utrpení v nemoci může napomoci k vykoupení hříchů

Modlitby, pokání a dobré skutky.

Respektují medicinský pokrok

Bolest

- ❖ Ortodoxní muslimové bolest spíše skrývají *„Odevzdat se do vůle Alláha.“*
- ❖ Onemocnění provázena bolestí jsou přijímaná jako úděl daný Vyšší mocí

PNP U MUSLIMŮ

„Ten, kdo věří v Boha a v Poslední den, nesmí být sám se ženou bez přítomnosti mahrama (mužského blízkého příbuzného, za kterého se podle práva nemůže vdát), jinak bude jejich třetím společníkem Satan.“

jazyková a kulturní bariéra

nedůvěra, ostych

problém s členem posádky - ZP žena pro pacienta - není autorita

muž pro pacientku - „tabu“

Ošetření ženy lékařkou - doporučená činnost - vhodná pro ochranu důstojnosti, cudnosti a cti ženy

- upřednostňuje lékařku muslimku nebo nemuslimku

Ošetření ženy lékařem - v naléhavých případech (úraz, porod) má zdraví ženy přednost před ostatními ohledy

- dobrá reputace v léčení (*„Neměl by být žádný konflikt se svědomím, pokud si v případě potřeby žena vybere lépe kvalifikovaného mužského lékaře spíše, než lékařku s horší reputací.“*)

problematická anamnéza a vyšetření/ošetření

Rodinné a intimní problémy - zejména u osob opačného pohlaví

Údaje - močení, stolice, výtok, zvracení, krvácení, těhotenství, rodinný stav a počet dětí

zdlouhavá administrativa

trpělivost, vysvětlení, takt a empatie

Datum	Fadžr Úsvit	Šurúk Východ	Zuhr Poledne	Asr Odpoledne	Maghrib Západ	Iša Večer
14.1.2021 Brno	06:27	07:40	12:07	14:01	16:24	17:37
14.1.2021 Praha	06:38	07:53	12:16	14:07	16:29	17:44

<http://www.islamweb.cz/>

HOSPITALIZACE

- samostatný pokoj- soukromí, návštěvy, rituály
- strava- výběrová, vegetariánská
- ústavní pyžamo - pocit zranitelnosti a nechránění (pokud lze - ponechat vlastní oblečení nebo jeho část, kterou považují za nezbytnou)
- žádnou věc či majetek nedávat na zem nebo v blízkosti bot nebo nohou – urážka

Harám
- vepřové maso/sádlo
- maso zvířete zabitého neznámým způsobem, obsahující krev, nebylo poraženo a pošlo samo, zvíře poraženo jiným než Alláhovým jménem.
- alkohol

Modlitby:

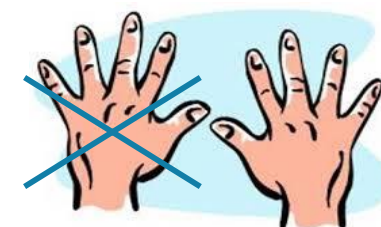
zproštěny povinnosti modlit se, ortodoxní muslimové chtějí vykonávat modlitby, postačí 3x

prostor pro modlitbu - nerušené soukromí (vhodné poblíž vodovodu, určena na jiná účely)

modlící se muslim - projít mu za zády a nevšímat si ho (ne před ním- urážka)

páteční modlitba- společná (Mošé) - oddělené modlitby žen (dobrovolná modlitba) a mužů (povinná)

Ramadán – půst (nic per os/parenterální podání, léky bez alkoholu, gtt do očí, uší, nosu + inj sc, im, iv, lokálně masti/pasty... lze aplikovat), modlitba

HALAL MASO
čerstvé hovězí, skopové a drůbeží maso
& **ORIENTÁLNÍ SPECIALITY**

Zitve otevřeno
od 12:00 do 18:00
Sobota zavřeno

ORIENTÁLNÍ SPECIALITY

- datle
- suš
- oli
- no
- p
- t
-

SPECIFIKA PÉČE

Muž

- ❖ tabu - oblast mezi **pupkem** a **koleny**
- ❖ dle možnosti - vyšetření a ošetření personálem mužského pohlaví, zejména pokud jde o intimní péči

Žena

- ❖ tabu - **od krku až po kolena**, odhalovat jen nejnnutnější části těla
- ❖ péče o ženy je muži zakázána
- ❖ zajistit, aby se muslimská pacientka při žádných léčebných opatřeních nemusela zdržovat v jedné místnosti sama s cizím mužem
- ❖ neposílat na vyšetření muslimskou pacientku s mužem
- ❖ vysvětlit „hlavě“ rodiny, jaká opatření jsou nutná
- ❖ zjistit, která blízká osoba ženského pohlaví může být při ošetření přítomna

„HIPPOKRATOVA PŘÍSAHA“ V ISLÁMU

- znění založeno na křesťansko-židovské tradici
- přísaha pozměněna, aby vypovídala o učení muslimů - název *Praktická etika lékaře* (9. stol.) - popisuje zákonitosti související s etikou islámského lékařství
- Islámský kodex lékařské etiky - ustaven na 1. mezinárodní konferenci o islámské medicíně (Kuvajt, 1981)
- Obsahuje celkem 11 kapitol: *definice zdravotnické profese, charakteristika medicínské praxe, vztah mezi lékaři navzájem, vztah mezi lékařem a pacientem, profesní důvěryhodnost, lékařská povinnost v době války, lékařská odpovědnost, posvátnost lidského života, lékař a společnost, lékař a biotechnologický pokrok a lékařské vzdělávání.*
- všechny části - soulad s koránem a islámským právem.

„Lékařům se doporučuje, aby si byli vědomi svých možností a nepřekračovali je. Jestliže je naprosto jasné, že život nemůže být obnoven a zachován, je zbytečné zachovávat vegetativní stav, případně používat všechny možné heroické prostředky k udržení stavu.

Lékař se snaží pomáhat v procesu života, ne bránit procesu umírání.

V žádném případě však lékař nesmí ukončit pacientův život jakýmkoli aktivním způsobem.“

EUTANÁZIE

- ❖ Islám učí, že lidský život je posvátný, protože pochází od Boha.

„Nikomú není dovoleno vzít sobě nebo jinému život.

Psychický stav osoby, která žádá o euthanasii, musí být považován za stav zoufalosti.

Nikdo kromě Boha nesmí smrt člověka ani oddalovat, ani urychlovat.“

„Nikdo nemá právo spáchat sebevraždu nebo v sebevraždě jinému napomáhat.“

INTERRUPTCE

- ❖ v islámu je plod považován za lidskou bytost cca po 120 dnech, kdy anděl spojil duši s vyvíjejícím se tělem;
- ❖ někteří učenci tvrdí, že limitem pro lékařské přerušování těhotenství je 90 dní, a to za předpokladu, že se jedná o nutnost.

„Stvoření každého z vás probíhá v lůně vaší matky z kapky semene ve 40 dnech, poté tu samou dobu existuje jako chuchvalec sražené krve, poté tu samou dobu jako kousek masa. Poté je seslán anděl, aby mu vdechl život.“

„...anděl vkládá do těla duši 120 dní po početí...“

...a zapíše čtyři rozhodnutí, které se týkají nové bytosti – majetek, který je mu určen pro tento svět, dobu jeho života, jeho dílo a jeho osud, šťastný nebo nešťastný.“ “

PREVENCE POČETÍ

- ❖ pouze v rodině s již jedním dítětem a souhlasem obou manželů - ochrana zdraví matky a dostatek času na výchovu dětí
- ❖ zákaz - ze strachu, že své děti neuživí, protože Alláh je zaopatří
- ❖ použitá metoda nesmí mít nepříznivý vliv na zdraví manželů
- ❖ dohoda mezi manželi

- ❖ coitus interruptus - povolen za předpokladu, že s ním žena souhlasí (souhlas nebyl vyžadován jen od otrokyně)

INFERTILITA

- ❖ souhlas s terapeutickými intervencemi, které jsou v souladu s islámským právem
- ❖ umělé oplodnění je možné pouze z vajíčka a spermie manželských partnerů
- ❖ není dovolena přítomnost cizího vajíčka, cizí spermie, cizího embrya nebo cizí dělohy
- ❖ pokud žena ovdoví nebo se rozvede, nemá právo na otěhotnění z manželových spermií (uchovávaných např. ve spermobance)

TRANSPLANTACE

- ❖ dárcovství tkáně nebo orgánu k transplantaci se chápe jako akt milosrdenství
- ❖ nutný - informovaný souhlas dárce, ev. souhlas příbuzných

„Aby ten, kdo oživí jednoho (člověka), byl posuzován, jako by oživil lidstvo veškeré“ (Súra 5.35).“

Homosexualita

Islám je proti homosexualitě

Péče o pacienty s AIDS

Prevence v chování - žít sexuálním životem, který je v souladu s Boží vůlí

Pokud člověk onemocní AIDS bez sexuálního kontaktu neporušil náboženská ustanovení

QU'EST-CE QU'ON A FAIT AU BON DIEU ?

UN FILM DE PHILIPPE DE CHAUVERON

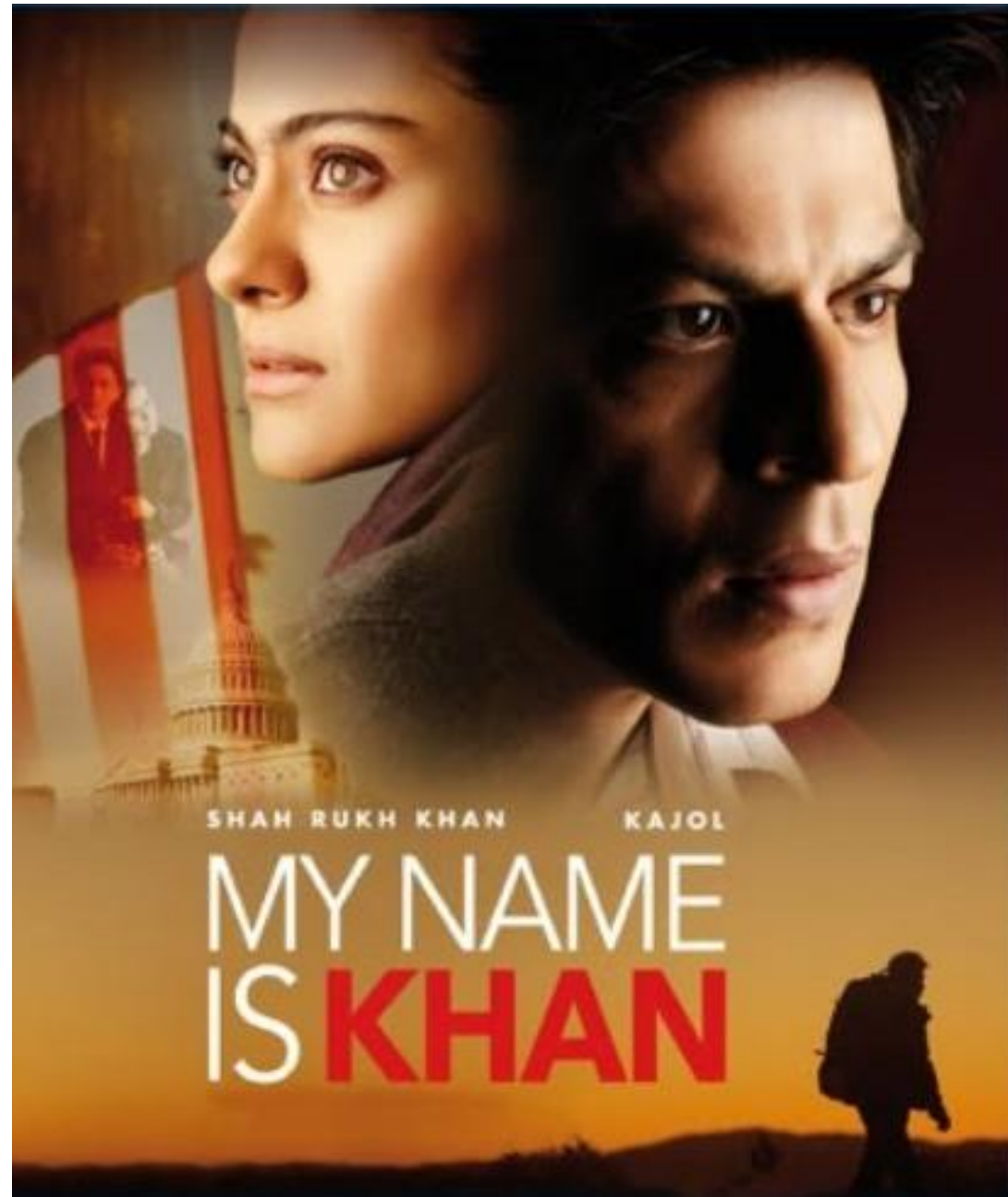
Leurs filles

Laure, Ségolène, Odile, Isabelle

Leurs gendres

Rachid, David, Chao, Charles

SHAH RUKH KHAN

KAJOL

MY NAME
IS **KHAN**

JUDAIZMUS

náboženství a kultura židovského národa

Židé tradičně neoznačují judaismus jako náboženství, ale jako kulturu s vlastní historií, jazykem (hebrejštinou), zemí předků, liturgií, filozofií, souborem etických zásad a náboženských praktik

Židovský národ sleduje stopy svých tří dávných praotců:

Abraháma (ranní modlitba), jeho syna Izáka (polední)

a jeho vnuka Jákoba (večerní)

Symbolizuje souhvězdí, pod kterým se čeká na Mesiáše, a také šest pracovních dní kde střed znamená šabat.

RITUÁLY

Manželství – nesmí se konat počas šabatu a svátečných dní, svatební smlouva (stanovuje povinnosti muže, neobsahuje sliby ženy), svatební baldachým symbolizuje domov, kt. spolu pár zakládá, ženich rozbíjí pohár (připomenutí zničení jeruzalemského chrámu), tradiční začátek hostiny až po ztvrzení tělesným stykem

8. deň obrízka u novorozenců mužského pohlaví (fyzický znak, že se dítě podílí na boží zmluve) (židovský Dr.= Mohel; 10 mužů, bez přítomnosti matky) + vyhlášení jména;

udělení jména u dívek v synagoze -1 sobota po narození

Smrt – smutné, ale nevyhnutné završení dobrého života; při lůžku umírajícího pohřební bratrství mužů/žen (morální i rituální čistota; není potřeba rabína) zůstávají až do konce, pak rituální omytí (velká čest)

Muž – zahalen do talidu ve kt. se modlival, jednoduchá dřevěná rakev, hlava spočívá na půdě ze Svaté země

ROZDĚLENÍ SVÁTKŮ A NÁZVY MĚSÍCŮ

Svátky

biblické svátky vysoké	roš hašana, jom kipur
biblické svátky poutní	pesach, šavuot, sukot
historické svátky	chanuka, purim
moderní svátky	jam haactnaut, jom jerušalajim
postní dny	10. tevet, 17. tamuz, 9. av, 3. tišrít
ostatní	tu bišvat, lag baomer

Názvy měsíců

12 měsíců (jako i občanský),

Tóra jména měsíců neuvádí, označuje je prostě: první měsíc, druhý měsíc atd.

V průběhu babylónského vyhnanství - měsíce získaly svá současná jména

1. měsíc označuje Tóra ten, ve kterém vyšli Židé z Egypta, měsíc zrodu židovského národa = **nisan**, měsíc svátku pesach.

12. měsíc, tzn. poslední = **adar** (když se vsouvá za adar třináctý = přestupný měsíc, umístí se na úplný závěr roku = tzv. adar šeni /druhý adar/.

POSTAVENÍ ŽEN V ŽIDOVSKÉ TRADICI

partnerka a manželka svého muže, bylo jí určeno rodit děti

v pátek připravuje slavnostní šabatové jídlo (při zadělávání těsta oddělí jeho část, vysloví požehnání a spálí ho v ohni - symboliku obětování)

na začátku *šabatu* rozsvěcuje min. 2 svíce a vyslovuje požehnání

hospodyně v domácnosti (*musí se vyznat v kašrutu - rituální způsobilosti týkající se přípravy jídla - a dodržovat jej*).

původní synagogy – oddělené pro muže a ženy s dětmi

Nida - hebrejský název pro menstrující ženu,

- zakázán pohlavní styk i jakýkoliv jiný tělesný kontakt mezi mužem a ženou

(v průběhu menstruace + min. 7 dní po ní)

- oddělená lůžka

- obléká se střídavě, nepoužívá parfém, nelíčí se

- po menstruaci - rituální lázeň - *mikve*

Tradice *nidy* učí respektu k ženství a posiluje vzájemnou úctu v manželství.

židovská dívka - dospělost ve 12 letech - slavnost "*bat micva*" tj. "dcera přikázání,, (seznámení s židovskými zákony a zvyky, pak rodinná oslava)

Šabat,

šabat 16:55

sedmý den v týdnu, věnovaný odpočinku a upuštění od pracovní a všední činnosti.

„Pamatuj na den odpočinku, že ti má být svatý. Šest dní budeš pracovat a dělat všechnu svou práci. Ale sedmý den

je den odpočínutí Hospodina, tvého Boha. Nebudeš dělat žádnou práci ani ty ani tvůj syn a tvá dcera ani tvůj otrok a

tvá otrokyně ani tvé dobytče ani tvůj host, který žije v tvých branách. V šesti dnech učinil Hospodin nebe i zemi a

všechno, co je v nich , a sedmého dne odpočinul. Proto požehnal Hospodin den odpočinku a oddělil jej jako svatý. “

Exodus 20:8-11

V TOŘE JSOU PŘESNĚ DEFINOVÁNY ČINNOSTI, KT. JSOU ZAKÁZÁNY V DOBĚ ŠABATU:

Šabat musí být dodržován (Ex 31:12-17)

Je zakázáno hoření, zapalování a rozdělávání ohně (Ex 35:3)

Je zakázáno vaření a příprava jídla (Ex 16:23)

Je zakázáno opouštět místo pobytu (Ex 16:29)

Je zakázáno sbírání předmětů vně domu a vycházet ven za účelem vykonávat každodenní činnosti (Ex. 16:25-30 a Num 15:32-36)

Je zakázáno orat a sklízet (Ex 34:21), zakázány jsou veškeré formy zemědělské činnosti (Neh 13:15)

Zákaz orby a sklizení platí i za předpokladu, že způsobí vážné osobní či finanční ztráty, šabat musí být dodržován a není podstatné jak nevyhnutelné se činnosti zdají být.

Je zakázáno nakupovat a prodávat na trhu (Neh 10:32)

Je zakázáno přinášet výrobky na trh (Neh 13:15-22)

Je zakázáno nosit těžké věci, dokonce i v případě že nejsou předmětem obchodu (Num 4:3 a Jer. 17:21-27)

Je zakázáno odcházet kamkoliv za účelem zisku či práce, a to i v případě, že by jsme tam došli až po ukončení Šabatu (Is 58:13-14)

Je zakázáno diskutovat o financích, obchodě či práci a dělat plány na všední dny (Is 58:13-1 a Amos 8:5)

POTRAVINOVÉ PŘEDPISY - KAŠRUT

- ❖ soubor stravovacích zvyků v judaismu;
- ❖ vhodnost pokrmů a nápojů určuje Tóra;
- ❖ kašrut je vyvozen z hygienických norem a z empirických zkušeností života na poušti.

- ❖ košer znamená vhodné jídlo, či nápoj
- ❖ řezníci, zvaní *"šochet"*,

Vhodné košer potravinové komodity:

- ❖ sudokopytníky, kteří přežvykují (hovězí, skopové, kozí, jelenovitý);
- ❖ drůbež (kuře, slepice, kachna, husa, krůta) a holoubata;
- ❖ ryby jenom ty, které mají ploutve a šupiny;
- ❖ zelenina, ovoce, zrní a ořechy.

Nevhodné „Trejfe“ potravinové komodity:

- ❖ všechna zvířata, která jsou Tórou zapovězená - masožravce, lichokopytníky (koně) a zvířata bez kopyt, plody moře, dravé a zakázané ptáky a vepře.

- ❖ Nevela (zdechlina)- zvířata, která jsou košer, ale nebyla poražena rituálně vhodným způsobem

- ❖ přísný zákaz požívání krve (krev je připodobňována k duši a k životu), při porážce se musí krev odstranit - velká část vyteče během samotné porážky, pak se dá maso do vodní lázně, důkladné prosolení, čímž se odstraní zbytky krve.

Zákaz - konzumovat jakékoliv emulgátory či umělé konzervanty, protože chtějí jíst pouze podstatu potravin či pokrmu a tyto doplňky představují zbytečnosti, které jsou v pokrmu navíc.

POTRAVINOVÉ PŘEDPISY - KAŠRUT

- ❖ maso a mléčné výrobky se musí připravovat odděleně jedny od druhých v nádobách vyhrazených pro tyto účely

"nevař kozla v mléce jeho matky"

- ❖ obecně platí, že masité jídlo je dovoleno jíst nejméně **půl hodiny po mléčném** (vypláchnutí úst vodou, zajedení chlebem), ale **mléčné až 3–6 hodin po masitém**, uvedené intervaly se mohou lišit podle zvyklostí v jednotlivých komunitách
- ❖ při hospitalizaci P/K je vhodné respektovat oddělení mléčných a masných výrobků,
- ❖ přednesení modlitby před jídlem

JUDAIZMUS - ZDRAVÍ A NEMOC

Učí, že člověk nesmí být v nemoci a ve smrti opuštěn

Židovský zákon vyžaduje vyhledávat **kvalifikovanou medicínskou péči**, mohou užívat léky, přijímat krev a vakcíny, provedení biopsie a amputace

Pouze při šabatě a v době hlavních židovských svátků, můžou odmítnout hospitalizaci, nebo lékařský zákrok, pokud nejsou indikované z „VI“

ortodox. věří, že celé Bohem dané tělo se musí vrátit do země, nepřijatelné dárcovství transplantátů

Méně přísné skupiny – souhlas s pitvou za předpokladu, že nebudou odobrané části těla

Tělo (i plodu) - rituální umytí v pohřeb. ústavu, po smrti co nejdříve pohřbívají, proti kremácii mají výhrady

Th. přerušování těhotnosti – při ohrožení fyzického či psychického zdraví ženy, vasktomie nepovolena

Důraz kladou na hygienu, zejména mytí rukou po probuzení ze spánku, toaletě... (sundat i prstene)

JUDAIZMUS HOSPITALIZACE A POSKYTOVÁNÍ ZDRAVOTNICKÉ PÉČE

na specifika upozorní předem

muže by měl ošetřovat muž, ženu žena.

V případě, že vyšetření nebo ošetření ženy musí poskytnout muž, je u výkonu přítomen manžel či jiný člen rodiny, jinak musí asistovat sestra nebo jiný člen zdravotnického personálu. Výjimka platí při ohrožení života.

Synagoga – z řeckého slova *synagógé* shromáždění

Synagoga na Skořepce

Židovský hřbitov Brno

ABRAHAM TURKL

LUISE POPPER

VERW. TURKL

1870 - 1910

FRIEDRICH BEDRICH

1870 - 1934

FRAU KATHARINA TAYDLEN

1870 - 1930

WITTAL

ADOLF

1870 - 1934

KURT

1907 - 1909

MORIC HAJEK

19. BŘEZNA 1864. 22. PROSINEC 1956

V KONCENTR. TÁBORECH SAMÝVU

IDA

EDITA ILSE

JAN

BEDRISKA

A ČTYŘI BLÁŽNÍ PŘÍBUZNÍ

KLARA HAJKOVÁ

2. ÚNORA 1876. 8. ČERVENCE 1967

Co jsme komu udělali?

QU'EST-CE QU'ON A FAIT AU BON DIEU?

UN FILM DE PHILIPPE DE CHAUVERON

Leurs filles

Laure, Ségolène, Odile, Isabelle

Leurs gendres

Rachid, David, Chao, Charles

Děkuji za pozornost.

nbehar@med.muni.cz